

MANGOSTIN DARAXTI VA MEVASINI TIBBIYOTDA FOYDALANISH

Nasritdinov Ahmadjon Abduhamidovich

*Professor, Namangan Institute of Engineering and Technology,
160115, R. Uz. Namangan region, Namangan city, Kasansay street, 7*

E-mail: axmadjon nasritdinov@mail.ru

No'monov Otabek O'rmonjon o'g'li

*Student, Namangan Institute of Engineering and Technology,
160115, R. Uz. Namangan region, Namangan city, Kasansay street, 7*

E-mail: otabeknumanov1019@gmail.com

Annotatsiya: Mangostinning o'ziga xos xususiyati ozgina nordon bo'lib, u hatto pishgan mevalarda ham mavjud. Pulpa ta'mini sitrus, uzum, ananas, qulupnay, shaftoli va o'rikning kombinatsiyasi sifatida ta'riflash mumkin. Maqolada mangostin mevasini tibbiyotda qo'llanilishi haqida ma'lumotlar keltirilib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Mangostin, tropik meva, ekzotik, kanton, rozet, tarkibiy qism.

Mangostin (*Garcinia mangostana* L.) perikarplarida prenilangan ksanton mavjud. Yallig'lanishga qarshi kabi ba'zi farmakologik faollikni ko'rsatadigan hosilalar antigistamin, antibakterial, antivirus, antifungal, antioksidant va antiulserojenikni oldini oladi. Mangostin perikarplari granulalarining erish tezligi. Biroq, ommaviy uzatish modeli shbu ishda taklif qilingan xatolar foizlari bilan tajriba ma'lumotlari bilan yaxshi mos keladi. Mangostin (*Garcinia mangostana* L.) tropik o'simliklardan olingan seansli mevali o'simlikdir.

Janubi-Sharqiy Osiyo mintaqalaridagi o'rmonlar. Mangostin "mevalar malikasi" sifatida tanilgan shirin, nordon va biroz kombinatsiyalangan mazali yumshoq pulpa va ekzotik ta'mi bilan biriktiruvchi. Bu meva boshqa sohalarda sog'lom oziq-ovqat sifatida yanada yaxshi obro'ga ega, xususan, Tayvan, Yaponiya, Avstraliya va Yevropa (Mohamad va boshq., 2006). ning o'rniga meva pulpasi, mangostin perikarplari butun dunyo bo'ylab tadqiqotlarda uning farmakologik faoliyati haqida ko'proq e'tiborni tortadi. Jung va boshqalar. (2006) ksanton haqida xabar berdi.

Mangostin perikrap ekstraktlari yaraga qarshi ta'sir ko'rsatadi, bu esa uni kamaytiradi oshqozon kislotasi hajmi va umumiy kislotalilik va nihoyat oshqozon pH sezilarli darajada ko'tarildi.

Shuning uchun, mangostin perikarplari dori sifatida ishlab chiqilishi va farmatsevtika texnologiyasida qo'shimchalar uchun katta salohiyatga ega.

Suvda eruvchanligini yaxshilash va shu bilan yomon eriydigan dorilarning erish tezligi uchun bir qator urinishlar qilingan. Bular urinishlar orasida zarrachalar hajmini

kamaytirish, tuz hosil qilish, sirt faol moddalar bilan eritish, va qattiq dispersiyalar (SD). Qattiq dispersiya deganda preparatning dispersiyasi qattiq holatda suvda eruvchan tashuvchilar tushuniladi.

Granulyatsiya - nozik zarrachalarni jismoniy kuchliroq va kattaroqqa aylantirish usuli aglomeratlar yaxshilangan ko'rinishga ega, yaxshi oqim xususiyatiga ega bo'lgan granulalar deb ataladi.

Siqish xususiyatlari, aralashtirish bir xilligi va changni kamaytirish Granulyatsiya jarayonlari ichida ho'l granulyatsiya eng ko'p farmatsevtika sanoatida keng qo'llaniladigan granulyatsiya jarayoni. Bu kukunlarga qo'shishni o'z ichiga oladi suyuq eritma (bog'lovchi bilan yoki bo'lmasdan), keyin aralashmani quritish bog'lovchining shisha o'tish haroratidan biroz yuqorida granulalar hosil bo'ladi, bu esa yaxshilangan zarrachalar hajmi, oqim va siqish xususiyatlari. Farmatsevtika sohasida sanoat, granulardagi suyuqlik biriktiruvchi va chang zarralari o'rtasida yaxshi namlanish tor o'lchamdagi taqsimotga ega kuchli granulalar ishlab chiqarish uchun formulaga tayanadi. Shuning uchun ho'l granulyatsiyani qo'llash ksantonlarga boy mangostin perikarplari ekstrakti granulalar shaklida granulalar hosil qiladi.

Farmatsevtika sektori amaliy va iqtisodiy jihatdan foydali bo'ladi. Eritma testi in vitro analitik test bo'lib, dori chiqarish xususiyatlarini sinash uchun odamlarda farmatsevtika mahsuloti sifatida ishlatiladi. Ushbu testlarni o'tkazishning mantiqiy asosi shundaki mahsulot tarkibidagi faol farmatsevtik moddasi boshqariladigan bo'lishi kerak va odatda oshqozon-ichak trakti suyuqliklarida istalgan muddatda eritilishi kerak. Buning sababi, eritma shaklida, faol farmatsevtika tarkibiy qism preparatning oshqozon-ichak traktidan so'rilishini qon aylanishi o'z ta'sirini ko'rsatish uchun istalgan maqsadga erishish uchun osonlashtiradi (Qureeshi, 2007). Garchi ba'zilar empirik modellar ma'lum bir eritish tezligini qoniqarli bashorat qilish haqida xabar berilgan dori materiallari va ularning keng qo'llanilishi shubhali bo'lib qolmoqda.

Kamchiliklaridan biri Bu empirik modellar shundan iboratki, ular odatda erish tezligi uchun ishlatilmaydi. Adabiyot tadqiqotlari olib borilganidek, mangostin bo'yicha tadqiqotlar o'tkazilmagan perikarp ekstrakti granulalarining erish tezligi haqida xabar berilgan.

Mangostin perikarp ekstrakti granulalarining sintetikdagi eksperimental o'z ichiga olgan turli pH va haroratda inson oshqozon-ichak suyuqligini modellashtirish ishlari erish tezligini o'rganishlari kerak edi. Massa almashinuvi va muvozanatga asoslangan nazariy model Ushbu ishda mexanizmlarni taklif etadi. 1-jadvalda ishlatiladigan eritish modellari ko'rsatilgan bu ishda mangostin perikarp ekstrakti granulalarining erish tezligini taxmin qilinadi.

Mangostin mevasi kattaligi bo'yicha mandarindan kattaroq emas. Uning qobig'i quyuq binafsha rangga bo'yalgan, u qalin va zich. Chet elda joylashgan homilaning

qobig'ining qalinligi santimetrغا teng. Ichkarida oq tan bor. Tashqi ko'rinishida u sarimsoq chinnigullariga o'xshaydi. Bir oz to'q sariqqa o'xshash, tsitrus rangi bilan shirin va nordon ta'mga ega. Lobulalar ichida urug'lar, urug'lar mavjud. Pulpa juda suvli, tetiklantiruvchi.

Mangostin (*Garcinia mangostana*) chindan ham tropik mevali daraxtdir. Mangosten mevali daraxtlari qayerdan kelib chiqqanligi noma'lum, ammo ba'zilari genezini Sunda orollari va Molukkadan deb taxmin qilishmoqda. Yovvoyi daraxtlarni Kemaman, Malaya o'rmonlarida uchratish mumkin. Daraxt Tailand, Vetnam, Birma, Filippin va Hindistonning janubi-g'arbiy qismida etishtiriladi. Uni AQShda (Kaliforniya, Gavayi va Florida shtatlarida), Gondurasda, Avstraliyada, tropik Afrika, Yamayka, G'arbiy Hindiston va Puerto-Rikoda o'ta cheklangan natijalar bilan etishtirishga urinishlar qilingan.

Mangostin daraxti sekin o'sib boradi, yashash joyi tik, piramida shaklidagi toj bilan. Daraxt balandligi 20-82 futgacha (6-25 m.) O'sadi, deyarli qora, po'stloq tashqi po'stlog'i va po'stlog'i ichida joylashgan gummy, o'ta achchiq lateks. Ushbu doim yashovchan daraxtning tepasida uzun bo'yli va yaltiroq, pastki qismida esa sariq-yashil va xira bo'lib turadigan qisqa sopi, quyuq yashil barglari bor. Yangi barglar pushti qizil va uzun bo'yli.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1) Abdukhamidovich N. A., Urmonovich N. O. The Results of Theoretical Studies of the Chisel Cultivator Rack Frontal Surface Shape //Annals of the Romanian Society for Cell Biology. – 2021. – С. 5930-5938.
- 2) Abdukhamidovich N. A., Urmanovna M. D., Urmonovich N. O. Strip Till Age of Soil for Deuteric Sowing (Second Crop) //International Journal on Orange Technologies. – 2021. – Т. 3. – №. 4. – С. 71-74.
- 3) Urmonovich N. O. MANGOSTEEN NUTRITIONAL PRICE AND FUNCTIONAL PROPERTIES //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – Т. 14. – №. 5. – С. 3-5.
- 4) Рахманов, Д. О., & Давлатова, М. Ў. & Нўмонов, О., Ў. (2022). ОРГАНОЛЕПТИЧЕСКИХ ОЦЕНКА СВОЙСТВ РЫБ И РЫБНЫХ ПРОДУКТОВ. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(14), 583-585.
- 5) Urmonovich, Numonov Otabek. "MANGOSTEEN NUTRITIONAL PRICE AND FUNCTIONAL PROPERTIES." *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ* 14.5 (2023): 3-5.
- 6) Rashidovna M. N., Urmonovich N. O. Comparative Characteristics of the Leaving of Glutathione From Cells of Different Types //International Journal on Orange Technologies. – Т. 2. – №. 10. – С. 79-82.